

แนวปฏิบัติที่ดีโดยอาศัยเครื่องมือการจัดการความรู้

สู่วงการบริหารงานคุณภาพ

โดย

นพดล โพชกำเหนิด

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

วงจรการบริหารงานคุณภาพ (PDCA)

เมื่อได้วางแผนงาน (P) นำไปปฏิบัติ (D)
ระหว่างการปฏิบัติก็ดำเนินการตรวจสอบ
(C) พบปัญหาก็ทำการแก้ไขหรือปรับปรุง
(A) การปรับปรุงก็เริ่มจากการวางแผน
ก่อน วนไปได้เรื่อย ๆ จึงเรียกววงจร PDCA

เครื่องมือการจัดการความรู้ (Knowledge Management Tools, KM Tools)

เครื่องมือที่ใช้ในการจัดการความรู้ ถูกสร้างขึ้น
มาโดยมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อนำไปใช้ในการ
ถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนความรู้

ตัวอย่างเครื่องมือการจัดการความรู้ (Knowledge Management Tools, KM Tools)

1. ชุมชนนักปฏิบัติ

7. การสอนงาน

13. เวทีสำหรับการแลกเปลี่ยน
ความรู้

2. ทีมข้ามสายงาน

8. พี่เลี้ยง

14. แหล่งผู้รู้ในองค์กร

3. การทบทวนสรุปบทเรียน

9. การเรียนรู้จากบทเรียนที่ผ่านมา

15. ฐานความรู้

4. เวทีเสวนา

10. แฟ้มงานเพื่อการพัฒนา

16. Intranet, Web

5. เพื่อนช่วยเพื่อน

11. การถ่ายทอดความรู้โดยการ
เล่าเรื่อง

18. IQCs

6. การเรียนรู้โดยการปฏิบัติ

12. การศึกษาดูงาน

19. สภากาแฟ

ตัวอย่างเครื่องมือการจัดการความรู้ (Knowledge Management Tools, KM Tools)

1. ชุมชนนักปฏิบัติ

7. การสอนงาน

13. เวทีสำหรับการแลกเปลี่ยน
ความรู้

2. ทีมข้ามสายงาน

8. พี่เลี้ยง

14. แหล่งผู้รู้ในองค์กร

3. การทบทวนสรุปบทเรียน

9. การเรียนรู้จากบทเรียนที่ผ่านมา

15. ฐานความรู้

4. เวทีเสวนา

10. แฟ้มงานเพื่อการพัฒนา

16. Internet, Web

5. เพื่อนช่วยเพื่อน

11. การถ่ายทอดความรู้โดยการ
เล่าเรื่อง

18. IQCs

6. การเรียนรู้โดยการปฏิบัติ

12. การศึกษาดูงาน

19. สภากาแฟ

ตัวอย่างการใช้ KM tools เพื่อนำไปสู่แนวปฏิบัติที่ดี

ทีมงานข้ามสายงาน (Cross-Functionnal Team)

คือ การจัดตั้งทีมงานหรือคณะทำงานเพื่อมาทำงานร่วมกันในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่กำหนดขึ้น ภายใต้ความเชื่อที่ว่าการทำงานในแต่ละเรื่องต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญจากหลายๆ ด้าน มาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และทำงานร่วมกัน จึงจะประสบความสำเร็จ

ตัวอย่างการใช้ KM tools เพื่อนำไปสู่แนวปฏิบัติที่ดี

เวทีเสวนา (Dialogue)

คือ การจัดกลุ่มพูดคุยกันเพื่อเอาสิ่งดี ๆ ที่แต่ละคนมีอยู่ในตัวเองหรือในการปฏิบัติออกมา โดยไม่ขีดวงที่ชัดเจนมากเกินไป

ตัวอย่างการใช้ KM tools เพื่อนำไปสู่แนวปฏิบัติที่ดี

สภากาแฟ (Knowledge Café)

คือ การเล่าเรื่องพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างนั่งรับประทานกาแฟ ในเรื่องงาน
ที่สนใจและงานที่เกิดปัญหาเพื่อแสวงหาแนวทางปรับปรุงแก้ไข

ตัวอย่างการใช้ KM tools เพื่อนำไปสู่แนวปฏิบัติที่ดี

การสอนงาน (Coaching) พี่เลี้ยง (Mentoring)
และ เพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Assist)

คือ การถ่ายทอดจากผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่าหรือรุ่นพี่ที่มีผลงานดี มาแนะนำ
สอนให้คนรุ่นใหม่หรือคนที่ต้องการเรียนรู้ได้ปรับปรุงวิธีการทำงาน

ตัวอย่างการใช้ KM tools เพื่อนำไปสู่แนวปฏิบัติที่ดี

การเรียนรู้โดยการปฏิบัติ (Action Learning)

คือ การเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง เพื่อให้เข้าใจถึงสาเหตุและนำไปสู่การแก้ไข
ปัญหา โดยสามารถพัฒนาวิธีการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นได้

ตัวอย่างการใช้ KM tools เพื่อนำไปสู่แนวปฏิบัติที่ดี

การทบทวนสรุปบทเรียน (After action review)

คือ การร่วมกันทบทวนกระบวนการทำงานแต่ละขั้นตอน เพื่อค้นหาโอกาสและอุปสรรค
ในการดำเนินการ ซึ่งในการทบทวนนั้น อาจได้ค้นพบวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)
และแนวทางการปรับปรุงให้เกิดผลงานที่ดีขึ้น

ตัวอย่างการใช้ KM tools เพื่อนำไปสู่แนวปฏิบัติที่ดี

การศึกษาดูงาน (Study tour)

คือ การเรียนลัดจากประสบการณ์ของผู้อื่นโดยเข้าไปดูสถานที่จริง การปฏิบัติจริง
เพื่อให้เห็นตัวอย่างที่เป็นรูปธรรม สามารถนำมาประยุกต์ใช้งานได้

ตัวอย่างการใช้ KM tools เพื่อนำไปสู่แนวปฏิบัติที่ดี

เวทีสำหรับการแลกเปลี่ยนความรู้ (Knowledge Forum)

คือ การจัดการประชุมหรือกิจกรรมอย่างเป็นกิจจะลักษณะอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเปิดพื้นที่
ให้บุคลากรในองค์กรมีโอกาสพบปะพูดคุยกัน เป็นอีกวิธีหนึ่งซึ่งสามารถกระตุ้นให้เกิด
การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันได้

ตัวอย่างการใช้ KM tools เพื่อนำไปสู่แนวปฏิบัติที่ดี

การถ่ายทอดความรู้โดยการเล่าเรื่อง (Story telling)

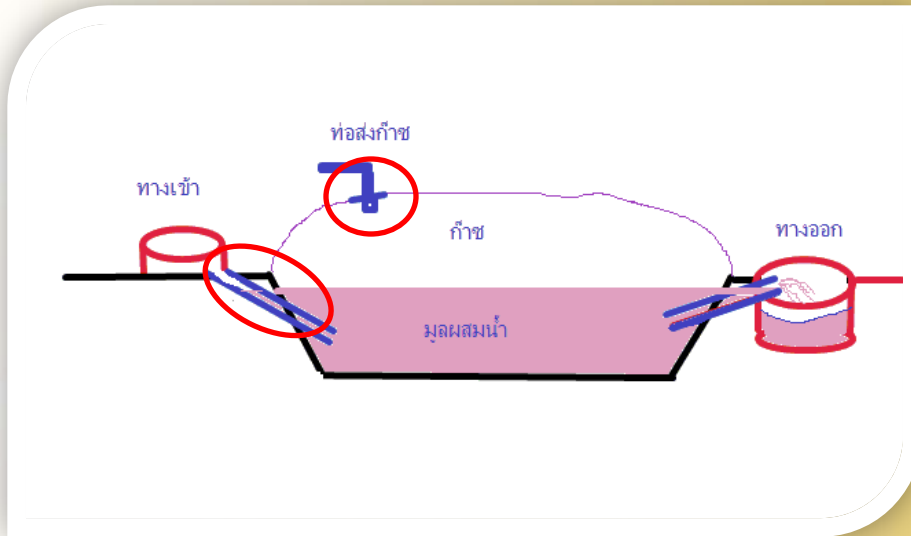

คือ การถอดความรู้ฝังลึกโดยการมอบหมายให้ผู้ที่มีผลงานดีหรือมีวิธีการทำงาน
ที่ดี มาเล่าให้คนอื่น ๆ ฟังว่าทำอย่างไร

ตัวอย่างการใช้ KM tools เพื่อนำไปสู่แนวปฏิบัติที่ดี

การเรียนรู้จากบทเรียนที่ผ่านมา (Lesson Learned)

คือ การเรียนรู้โดยอาศัยข้อมูลความสำเร็จและความผิดพลาดจากการดำเนินการที่ผ่านมา เพื่อหาแนวทางในการวางแผนการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เกิดข้อผิดพลาดน้อยที่สุด หรืออย่างน้อยไม่เกิดความผิดพลาดในประเด็นที่เคยผิดพลาดมาแล้ว

ตัวอย่างการใช้ KM tools เพื่อนำไปสู่แนวปฏิบัติที่ดี

IQCs (Innovation & Quality Circles)

คือ IQCs นี่จะเป็นการระดมสมองเพื่อกำหนดแนวคิดต่าง ๆ ที่หลากหลายในการพัฒนาองค์กรตามหัวข้อเรื่องที่ตั้งไว้และค้นหาทางเลือกที่ดีที่สุด ช่วยแก้ปัญหาในการทำงานของหน่วยงานหรือองค์กร

ตัวอย่างการใช้ KM tools เพื่อนำไปสู่แนวปฏิบัติที่ดี

ฐานความรู้ (Knowledge Bases) และ Internet & Web

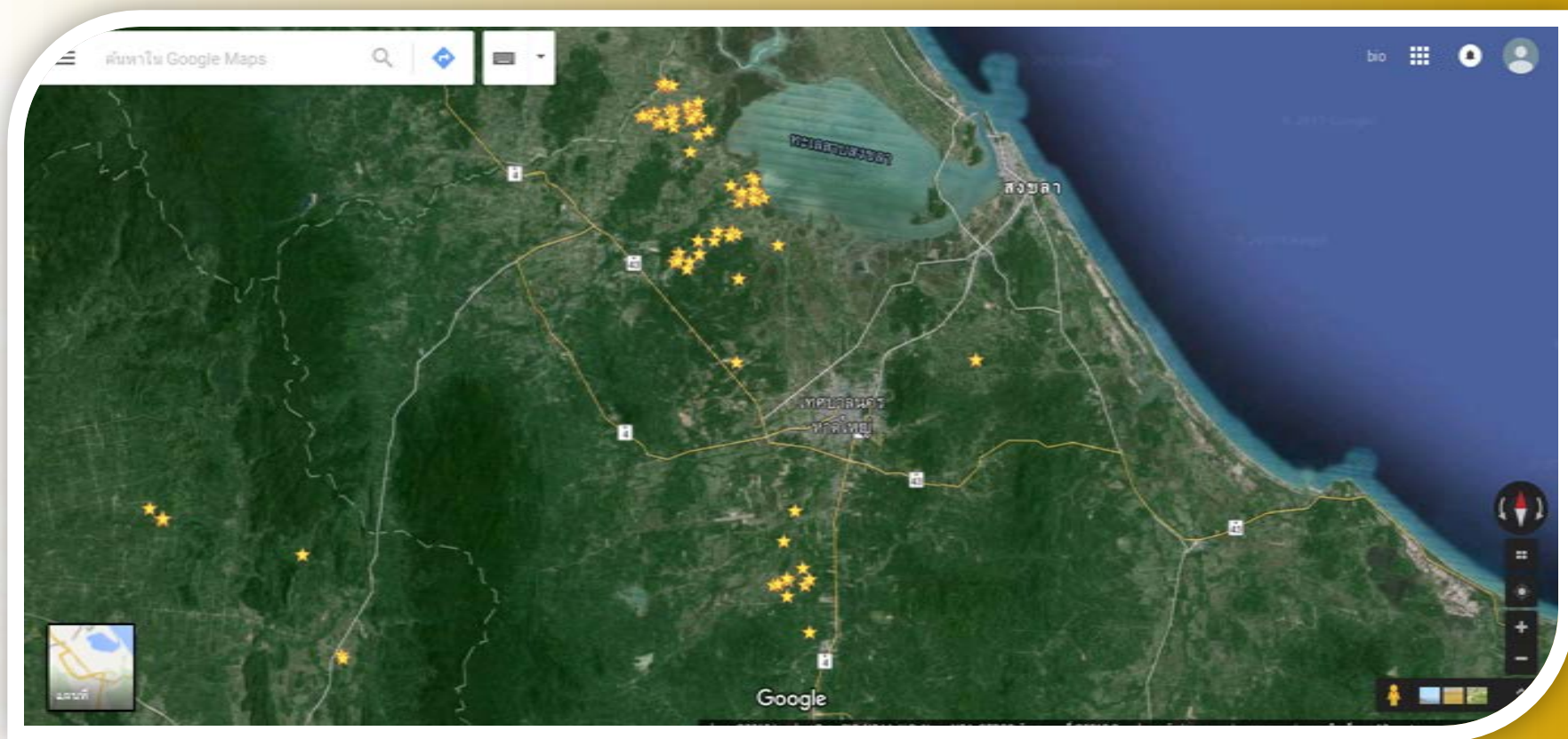

คือ ระบบเครือข่ายสื่อสารที่รองรับสำหรับการจัดเก็บองค์ความรู้
ที่ทำให้สามารถเข้าถึงได้ง่ายจากทุกที่ ทุกเวลา

ผลการดำเนินงานที่เกิดจากการใช้ KM tools ที่หลากหลาย

การรับทราบขยายผลอย่างต่อเนื่อง

ผลการดำเนินงานที่เกิดจากการใช้ KM tools ที่หลากหลาย

ขยายภาคีเครือข่าย

ภาคี	จำนวนบ่อแก๊สชีวภาพ
กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	54
สำนักงานพลังงานจังหวัดสงขลา	2
เทศบาลตำบลบางเหรียง อ.ควนเนียง จ.สงขลา	13
พัฒนาอำเภอควนเนียง จ.สงขลา	3
อำเภอควนเนียง จ.สงขลา	10
สหกรณ์การเกษตรบางกล่ำ จ.สงขลา	1
เทศบาลตำบลทุ่งลาน อ.คลองหอยโข่ง จ.สงขลา	30
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย	10
เกษตรกร ต.บางเขียด อ.สิงหนคร จ.สงขลา	2
เกษตรกร ต.ควนโส อ.ควนเนียง จ.สงขลา	2
อำเภอเมืองสงขลา	30

ผลการดำเนินงานที่เกิดจากการใช้ KM tools ที่หลากหลาย

ประสิทธิภาพการใช้งานแก๊สชีวภาพ

ผลการดำเนินงานที่เกิดจากการใช้ KM tools ที่หลากหลาย

สร้างผู้เชี่ยวชาญชุมชน

ผู้ประกอบการ	จำนวนบ่อนเกี๊ยชีวภาพ
ฟาร์มสุกร ต.คลองทรา อ.คลองหอยโข่ง จ.สงขลา	6
ฟาร์มสุกร ต.ควนโส อ.ควนเนียง จ.สงขลา	10
ฟาร์มไก่ไข่ ต.บางกล่ำ อ.บางกล่ำ จ.สงขลา	2
ยางแผ่นรมควัน ต.ท่าข้าม อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา	9
ยางแผ่นรมควัน ต.รัตภูมิ อ.ควนเนียง จ.สงขลา	4

ผลการดำเนินงานที่เกิดจากการใช้ KM tools ที่หลากหลาย

การขยายผลสู่ผู้ประกอบการฟาร์มสุกร

ผลการดำเนินงานที่เกิดจากการใช้ KM tools ที่หลากหลาย

การขยายผลสู่ผู้ประกอบการยางผ่านรมคว้น

ผลการดำเนินงานที่เกิดจากการใช้ KM tools ที่หลากหลาย

บูรณาการการบริการวิชาการกับการเรียนการสอน

ผลการดำเนินงานที่เกิดจากการใช้ KM tools ที่หลากหลาย

ผลการประเมินตนเอง และผู้สอน

ประเมินอาจารย์ผู้สอน อ.นพดล โพชกำเหนิด

เลือกเทอม เทอม 581 ▼

เทอม รหัสวิชา	รายวิชา	กลุ่มเรียน	ประเมิน	ผลการประเมิน			ข้อเสนอแนะ แยกประเด็น	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ตนเอง		
581 02032006	มนุษย์และวิทยาศาสตร์ชีวภาพ	3	14	5	0	4.99	แสดง	แสดง
581 02032006	มนุษย์และวิทยาศาสตร์ชีวภาพ	4	30	4.88	0	4.87	แสดง	แสดง
581 02032007	สิ่งแวดล้อมและการจัดการทรัพยากร	5	40	4.88	0	4.82	แสดง	แสดง
581 02032007	สิ่งแวดล้อมและการจัดการทรัพยากร	6	74	4.8	0	4.79	แสดง	แสดง

Avg. 4.89 4.87

ประเมินอาจารย์ผู้สอน อ.นพดล โพชกำเหนิด

เลือกเทอม เทอม 582 ▼

เทอม รหัสวิชา	รายวิชา	กลุ่มเรียน	ประเมิน	ผลการประเมิน			ข้อเสนอแนะ แยกประเด็น	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ตนเอง		
582 02016004	มนุษย์และวิทยาศาสตร์ชีวภาพ	1	33	4.94	0	4.92	แสดง	แสดง
582 02032007	สิ่งแวดล้อมและการจัดการทรัพยากร	1	70	4.83	0	4.76	แสดง	แสดง
582 02032007	สิ่งแวดล้อมและการจัดการทรัพยากร	2	69	4.82	0	4.72	แสดง	แสดง
582 02032007	สิ่งแวดล้อมและการจัดการทรัพยากร	3	74	4.87	0	4.85	แสดง	แสดง
582 02032007	สิ่งแวดล้อมและการจัดการทรัพยากร	4	77	4.91	0	4.89	แสดง	แสดง
582 02032007	สิ่งแวดล้อมและการจัดการทรัพยากร	6	54	4.87	0	4.84	แสดง	แสดง

Avg. 4.87 4.83

ผลการดำเนินงานที่เกิดจากการใช้ KM tools ที่หลากหลาย

ข้อเสนอแนะของผู้เรียน

เทอม 581 >> วิชา 02032006 >> กลุ่มเรียน >> 3

ภาคทฤษฎี	ภาค ทฤษฎี	อื่นๆ
ขอบคุณมากครับ อ.เป็นคนที่เน้นสอนแนวทางที่เห็นของจริงได้ความรู้นอกสถานที่จริงๆ เป็นแนวทางในการสอนที่น่าสนใจมากๆ เลยครับ อาจารย์มีกิจกรรมให้เข้าร่วมและมีแหล่งการเรียนรู้ทำให้เข้าใจได้มากขึ้น		

เทอม 582 >> วิชา 02016004 >> กลุ่มเรียน >> 1

ภาคทฤษฎี	ภาคทฤษฎี	อื่นๆ
	ขอขอบคุณที่ได้ออกไปทำกิจกรรมข้างนอกช่วยเหลือนักเรียน ได้ทั้งความรู้ในห้องเรียนและได้ทั้งประสบการณ์นอกห้องเรียน	

เทอม 591 >> วิชา 02032007 >> กลุ่มเรียน >> 1

ภาคทฤษฎี	ภาค ทฤษฎี	อื่นๆ
		อาจารย์มีสื่อในการสอนที่ดีมากค่ะ ทำให้เข้าใจง่าย อาจารย์สอนเข้าใจ เพราะสิ่งที่นำมาสอนคืออาจารย์ต้องไปทำมาแล้วด้วย เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักศึกษา

ผลการดำเนินงานที่เกิดจากการใช้ KM tools ที่หลากหลาย

นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม STI Thailand 2015 ระดับภาค

ผลการดำเนินงานที่เกิดจากการใช้ KM tools ที่หลากหลาย

อุปกรณ์ลอกกากตะกอน

ผลการดำเนินงานที่เกิดจากการใช้ KM tools ที่หลากหลาย

การนำน้ำที่ผ่านการบำบัดมาใช้นิใหม่โดยใช้พลังงานแสงอาทิตย์

ผลการดำเนินงานที่เกิดจากการใช้ KM tools ที่หลากหลาย

ชุดเพิ่มแรงดันแก๊สชีวภาพ

ผลการดำเนินงานที่เกิดจากการใช้ KM tools ที่หลากหลาย

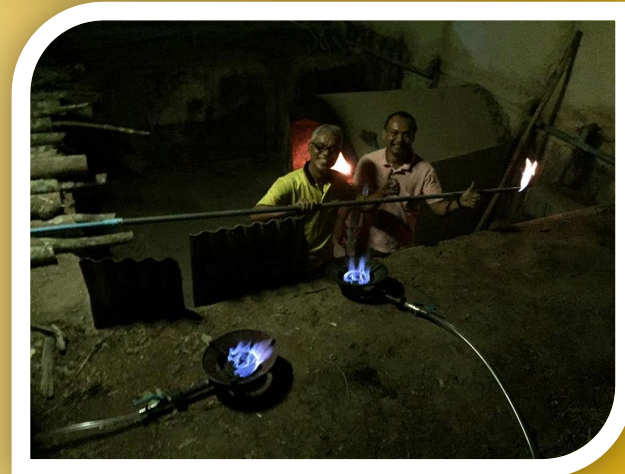
อุปกรณ์ดูดซับแก๊สไข่เน่า

ผลการดำเนินงานที่เกิดจากการใช้ KM tools ที่หลากหลาย

ชุดกักเก็บแก๊สชีวภาพ

ผลการดำเนินงานที่เกิดจากการใช้ KM tools ที่หลากหลาย

นำผู้เชี่ยวชาญจากสถาบัน ต่าง ๆ และผู้สนใจ เยี่ยมชมผลงาน

เครือข่ายแก๊สชีวภาพ

ก.วิทยาศาสตร์ฯ

สภาเกษตรกรภาคใต้

นิสิตสาขาสิ่งแวดล้อม

ม.ทักษิณ

ผลการดำเนินงานที่เกิดจากการใช้ KM tools ที่หลากหลาย

ฐานความรู้

นักศึกษาเป็นผู้สร้างฐานความรู้ในการบริการวิชาการลงในระบบสารสนเทศ เพื่อให้ผู้สนใจได้ใช้เป็นฐานข้อมูลในการเรียนรู้ต่อไป ตามแหล่งข้อมูลดังนี้

- บ่อหมักแก๊สชีวภาพ <https://www.youtube.com/watch?v=dwEtmMxdpCI>
- บ่อหมักแก๊สชีวภาพ มทร.ศรีวิชัย <https://www.youtube.com/watch?v=KIXUOeMrpdA>
- การติดตามผลบ่อแก๊สชีวภาพ <https://www.youtube.com/watch?v=gsZjh5pSckM>
- บ่อแก๊สชีวภาพ มทร.ศรีวิชัย https://www.youtube.com/watch?v=f8_me5ytd1A

ผลการดำเนินงานที่เกิดจากการใช้ KM tools ที่หลากหลาย

ได้รับรางวัลบทความดีเด่น เหรียญทอง ประเภทอาจารย์และบุคลากร ในโครงการประชุมสัมมนา
เครือข่ายการจัดการความรู้ มทร.+๒ ครั้งที่ ๙ ณ มทร.ล้านนา

ผลการดำเนินงานที่เกิดจากการใช้ KM tools ที่หลากหลาย

นำเสนอแนวทางการแก้ปัญหาหน้าเสียให้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

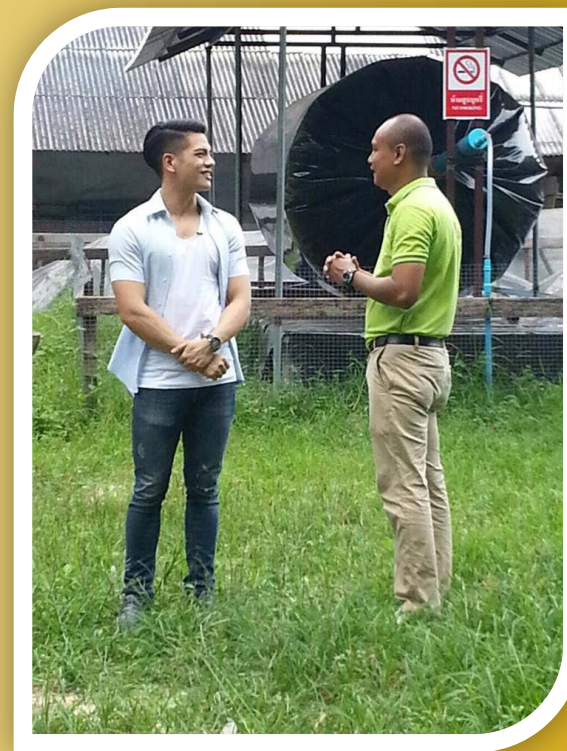

ผลการดำเนินงานที่เกิดจากการใช้ KM tools ที่หลากหลาย

ได้รับการคัดเลือกจากกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ถ่ายทอดเรื่องราวการบริการวิชาการในรายการ Science Hit วิทยาศาสตร์ทันสมัย

วงจรการบริหารงานคุณภาพ

Thank You !

Facebook;
Noppadon podkumnerd

